

Φύλλο θεωρίας και εργασίας

Στόχοι:

- Η ονοματική φράση/μέρος και η ρηματική φράση/μέρος της πρότασης. Το Υποκείμενο και το Ρήμα ως "πυρήνες" της ονοματικής και της ρηματικής φράσης
- Η απλή και διευρυμένη μορφή της ονοματικής φράσης
- Η συντακτική λειτουργία της ονοματικής φράσης

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ - ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κάθε πρόταση αποτελείται από δύο βασικά μέρη. Στο ένα κεντρική λέξη είναι το ουσιαστικό, ενώ στο άλλο το ρήμα. Το ένα θα το ονομάζουμε ονοματική φράση/μέρος και το άλλο ρηματική φράση/μέρος της πρότασης

Απλή μορφή ονοματικού μέρους : αποτελείται μόνο από το ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

Υ

Η μητέρα / μαγειρεύει κάθε μέρα

Διευρυμένη μορφή ονοματικού μέρους : εκτός από το ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ έχει και ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥΣ

Υ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η μητέρα (του Κώστα, η οποία εργάζεται σε πολυκατάστημα,) / μαγειρεύει κάθε μέρα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μετατρέψετε την απλή μορφή των παρακάτω ονοματικών φράσεων/ μερών σε διευρυμένη :
  - α) Ο κινηματογράφος ήταν γεμάτος .....
  - β) Οι νέοι αγαπούν το μοντέρνο ντύσιμο .....
  - γ) Τα παιδιά δεν τρώνε πάντα υγιεινά .....
2. Να μετατρέψετε την διευρυμένη μορφή των ονοματικών φράσεων/ μερών σε απλή:
  - α) Οι περισσότεροι φίλοι του Γιώργου πήγαν στα γενέθλιά του .....
  - β) Η συζήτηση που κάναμε πρέπει να μείνει μεταξύ μας .....
  - γ) Η κάθε μητέρα θυσιάζεται για τα παιδιά της .....

ΟΝΟΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

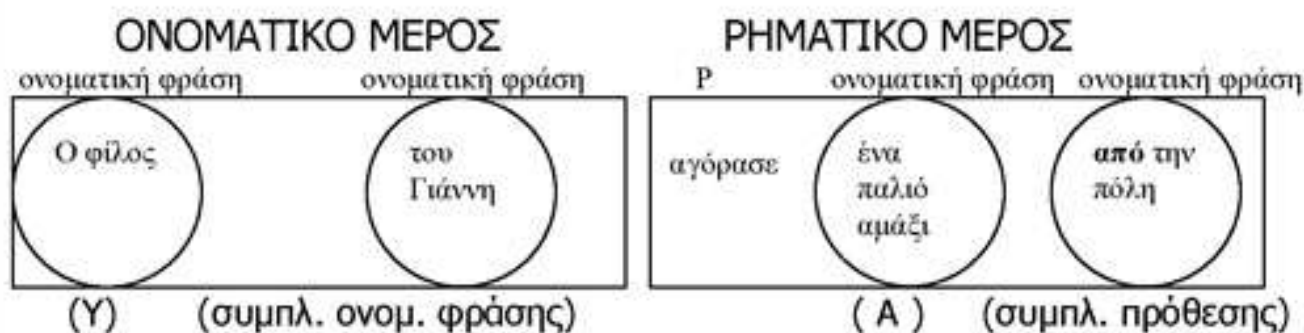
Ονοματική φράση ονομάζουμε τη φράση που έχει ως κεφαλή ένα **ουσιαστικό** ή κάποιο στοιχείο που μπορεί να λειτουργήσει ως ουσιαστικό, όπως τα ακόλουθα:

- μια αντωνυμία **Εγώ θα πάω**
- επίθετο **φοράει μαύρα**
- αριθμητικό **ήρθαν δέκα**
- άλλο μέρος του λόγου **χίλια ευχαριστώ**
- δευτερεύουσα πρόταση **Όσα μου είπες ήταν ψέματα**

Μην μπερδεύεστε ...!

Το ονοματικό και ρηματικό μέρος είναι τα δύο συστατικά στοιχεία μια πρότασης / περιόδου, ενώ ονοματικές φράσεις συναντάμε όχι μόνο στο ονοματικό αλλά συχνά και στο ρηματικό μέρος.

Ο φίλος του Γιάννη / αγόρασε ένα παλιό αμάξι από την πόλη

Μια ονοματική φράση μπορεί συντακτικά να είναι :

- ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ
- ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ
- ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
- ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΠΡΟΘΕΣΗΣ
- ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΗΣ ΦΡΑΣΗΣ

3. Να κυκλώσετε στην ακόλουθη πρόταση τις ονοματικές φράσεις και να βρείτε τι είναι συντακτικά.

Ο πατέρας του Γιώργου χτύπησε τη μύτη του στον τοίχο

4. ΑΣΚΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ: Να κάνετε την άσκηση της σελίδας 39 του τετραδίου εργασιών